

ŽIVLJENJE NA PODEŽELJU IN POLOŽAJ KMETA, TLAČANA, V EVDALNI DRUŽBI - učb. str. 150-152

Oglej si notranjost kmečke hiše. Te je kaj presenetilo? Zapiši. Poišči opis kmečke hiše v učbeniku in ga preberi.

Obleka in prehrana

❶ **Vir B:** Kmetu je po pravu dovoljeno nositi le črno in sivo. Oblačilo sme biti okrašeno le ob strani. Zadostujejo mu čevlji iz govejega usnja. Za srajco je dovolj sedem vatlov blaga, za dokolenske hlače pa grobo platno. V roki sme imeti samo palico.

Iz Oblačilnega reda iz leta 1150

Škrlatna in druge žive barve so bile »rezervirane« za?

Obleka kmetov je bila izdelana iz grobo tkane volne ali lanu. Ni smela biti razkošna ali svetlih barv. Moški so nosili tunike, ženske pa dolge obleke.

Kmečka prehrana je bila skromna: zelenjava, sadje, črn kruh, ovsena kaša, žitarice, sir, maslo, mleko in preproste juhe. Meso je bilo redko. Če so živeli v bližini reke ali jezera, so si kmetje lahko ulovili ribe. Suša in nevihte s točo so mnogokrat uničile pridelek, zaradi česar je kmete velikokrat prizadela lakota.

Kmečke ženske so ob večerih in pozimi predle, tkale ali šivale obleke.

Kmečko življenje se je ravnalo po letnih časih in delu na polju. Delo v nedeljo in ob praznikih je bilo prepovedano. Življenje se skozi stoletja ni kaj dosti spreminjalo, saj so bili kmetje neuki, o svetu so vedeli malo. Novosti so le redko prihajale do njih, navade so se bolj ali manj nespremenjene prenašale iz roda v rod.

Kmetje niso znali brati in so le redko odhajali daleč od doma. Bili so verni in vdani v usodo. Sodelovali so pri cerkvenih obredih in se ravnali po cerkvenih navodilih. Verjeli so, da bodo za vse hudo poplačani po smrti v onostranstvu.

Kot veš, je bila v fevdalni družbi zemlja največje bogastvo. Torej kmetovanje najpomembnejša gospodarska dejavnost!

Cilj: čim več pridelka, čim bogatejša letina!

Na tem področju je prišlo do določenega napredka.

Napredek na področju kmečkega orodja in načina obdelave zemljišča.

S plugom so obračali prst in na površje dobili novo, neizčrpano prst. S tem se je povečala rodovitnost.

Naloga: Na sliki v učbeniku na strani 151,
poišči še druga kmečka orodja.

Največja novost: triletni kolobar

ena tretjina	žito, ki se poseje jeseni (rž, pšenica)
ena tretjina	žito, ki se poseje spomladi (oves, ječmen)
ena tretjina	prazna njiva, pašnik

Naloga: poišči
razlago v učbeniku

Triletno kolobarjenje

IN ŠE: kakšen je bil položaj tlačana?

**NI BIL SEBNO SVOBODEN, POMENI, DA NI SMEL
ZAPUSTITI KMETIJE!**

Brez dovoljenja fevdalca niso smeli
zapustiti kmetije ali se poročiti.

**BREMNA: TLAKA IN DAJATVE – ZAPISANO V
URBARJU!**

Fevdalci so opuščali pridvorno posest zaradi povečanih stroškov in delili zemljo kmetom - kmet je moral dajati dajatve.

URBARIJ - knjiga, v kateri so bile zapisane podložniške dajatve in bremena.

VELIKA PRAVDA, tisto, kar je kmetija večinsko pridelala (žito, vino, živino...)

MALA PRAVDA, za potrebe grofove kuhinje (jajca, sir, bob, gos, prašič, kokoš, mleko...)

DESETINA, dajatev za cerkev

ODŠKODNINA, za uporabo fevdalčeve zemlje, pašnikov, potokov, gozdov, mlinov...

POSMRTNINA, ob smrti gospodarja kmetije je šla od hiše najboljša žival (vol).

OBRTNI IZDELKI, vrata, orodje, popravila..

Podložniki niso imeli nobene pravice in vpliva na višino dajatev; za vsak prestopok so bili strogo, srednjeveško - **telesno** kaznovani.

NALOGA

1 Devet desetih ljudi v srednjem veku je bilo nesvobodnih kmetov, ki so živeli na gospostvih plemičev in delali zanje. Opiši, v kakšnih pogojih so živeli in kaj so jedli. Pomagaj si s spodnjo sliko.

hiša: _____

_____

pohištvo: _____

_____

oblačila: _____

_____

hrana: _____

_____

